

PADASJOKI 14.8.2009

**Kelventeen hylky (id. 2480)
tarkastuskäynti**

Kuva MA200912:7. Hyllyn paapuurin puoleista kylkilaudoitusta ja kaaritusta. Kuvaaja: P. Paanasalo.

Meriarkeologian yksikkö vastaanotti Kelventeen hylkyä koskeneen löytöilmoituksen elokuussa 2006. Ilmoituksen kävi Hylkysaaressa tekemässä hyllyn löytäjä Antero Aalto. Aalto oli havainnut rantakaislikossa alle kahden metrin syvyydessä olleen hyllyn ollessaan liikkeellä ss Tapio –aluksellaan. Aalto luonnehti hylkyä noin kymmenmetriseksi veneen hylkyksi. Hylky sijaitsee Etelä-Päijänteellä Kelvenne-nimisen harjusaaren eteläpään itärannalla olevassa lahdessa. Hyllyn sijaintikoordinaatit ovat 61°20.191N, 25°27.724E (WGS84).

Meriarkeologian yksikkö teki hyllylle tarkastuskäynnin 14.8.2009. Tarkastuskäynnille osallistuivat tutkija Johanna Mäkinen, työmestari Pekka Paanasalo sekä siviilipalvelusmies Anttu Vainio. Meriarkeologian yksikön henkilökunta ei ole aiemmin käynyt kohteella. Hyllyn löytäjä Antero Aalto tarjosi meriarkeologian yksikön käyttöön ss Konnevesi –aluksensa, jolla kuljettiin matkat Asikkalan Pulkkilanharjulta Padasjoen Kelvenne-saaren luokse. Miehistönä aluksella toimi Aallon sukulaismies Seppo Kuitunen.

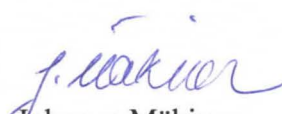
Hylky sijaitsee Kelvenne-saaren rantakaislikon reunassa noin kymmenen metrin päässä rantaviivasta keula rantaa kohti osoittaen. Hylkyä ei tarvinnut etsiä, sillä Antero Aalto muisti sijaintipaikan tarkkaan, ja ajoi aluksensa suoraan hyllyn viereen, mihin alus ankkuroitiin. Syvyyttä paikalla oli hiukan alle kaksi metriä.

Johanna Mäkinen ja Pekka Paanasalo suorittivat tarkastussukelluksen hyllylle Anttu Vainion toimiessa pinta-avustajana ja kirjatessa paperille hylystä tehtyjä huomioita. Mukaan otettujen vedenalaisten muistiinpanovälineiden osoittauduttua käyttökelvottomiksi muistiinpanojen tekeminen hoidettiin siten, että otettuaan mitat sukeltajat nousivat pintaan ilmoittamaan mittaukselliset Vainiolle, joka kirjoitti ne ylös. Koska kohteen maksimisyvyys oli vain 1,9 metriä, sukeltajien oli mahdollista käydä pinnassa useita kertoja tunnin pituisen sukelluksen aikana. Näkyvyys kohteella oli tarkastussukelluksen aikaan melko hyvä, mutta erittäin herkästi pöllyävä pohjasedimentti aiheutti hetkittäin näkyvyyden heikkenemistä. Valoa kohteella oli runsaasti. Sukelluksen jälkeen käytiin ottamassa GPS-paikantimen avulla kohteen tarkat sijaintikoordinaatit soutaen ss Konnevesi -aluksen jollalla täsmälleen hyllyn yläpuolelle.

Hylky osoittautui limisaumaiseksi, melko vankkarakenteiseksi sekä ennakkoon oletettua suuremmaksi. Hylky on kauttaaltaan puuta, mutta materiaalina käytettyä puulajia on silmämääräisen tarkastelun perusteella vaikea määrittää. On luultavaa, että kyseessä on tavaran kuljetukseen käytetty alus. Hyllyn sisäpuolelle oli kertynyt hyllyn pohjan peittävä kerros maa-ainesta, mutta hyllyn ei voida kuitenkaan sanoa olevan hautautunut järven pohjasedimenttiin. Hyllyn pituudeksi mitattiin 19,70 metriä, ja leveydeksi 4,50 metriä. Hylystä oli jäljellä pohja, sekä kylkilautoitusta molemmilla puolilla. Korkeimmillaan jäljellä oleva laudoitus nousi noin 40 cm korkeuteen pohjan tasosta. Ylimmät laitalaudat olivat irronneet molemmilta laidoilta, joten aluksen alkuperäisen leveyden voi olettaa olleen suurempi kuin nyt mitattu 4,50 metriä. Kylkilautojen leveydeksi mitattiin 19 cm, ja paksuudeksi 2 cm. Kaarten paksuudeksi mitattiin 9 cm ja oletetun perärangan paksuudeksi 34 cm. Hyllyn sisäpuolella oli irrallisia rakenneosia, samoin kuin hyllyn ulkopuolellakin. Näitä irrallisia osia oli havaittavissa kuitenkin melko vähäinen määrä, mikä vahvasti vaikutelmaa siitä, ettei aluksessa ole ollut massiivisia kansirakenteita. Näkyvissä ei myöskään ollut takilointiin viittaavia rakenneosia. Hyllyn rakenneosissa oli nähtävissä sekä puutappi- että rautanaulakiinnityksiä. Puutapit olivat halkaisijaltaan 3 cm ja rautanaulat 1 cm paksuisia. Hyllyn sisäpuolella sen enempää kuin sen lähiympäristössäkään ei havaittu esineistöä. Hyllyn ajoittaminen on tarkastussukelluksella tehtyjen havaintojen pohjalta hankalaa, mutta tarkastuskäynnin perusteella hylkyä on syytä pitää muinaisjäänneksenä.

Tarkastuskäynnillä otetut valokuvat on luetteloitu Musketiin numerolle MA200912:1-12, ja ne ovat nähtävissä Y-aseamalla "Vedenalaiskohteet"-kansiossa.

Hylkysaareissa 25.8.2009

Johanna Mäkinen